

Mesterségem címere

Orvos, nővér, ápoló

Szorongtok, ha orvoshoz kell mennetek, mégis kedvenc játékokotok a doktorosdi. Talán az izgalmas, titokzatos műszerek, a fehér köpeny és az vonz, hogy az orvos nem fél a kórháztól, a fecskendőktől. Ám ha majd felnőtt fejjel is ezt a hivatást választjátok, az emberek szeretete és a segítőkészség vezessen. Célotok ne a pénz, ne a rang legyen, hanem az, hogy enyhítsétek a beteg szenvedését, adjátok vissza épségét, egészségét.

- Gyógyítás, orvoslás azóta van, amióta van fájdalom, betegség, sebesülés. Lelkünk örök, de testünk bizony törékeny, sérülékeny. Végtelenül bonyolult, csodás „szerkezete” könnyen elromlik, kopik, fárad. Ezt próbálták „javíthatni” az emberiség első gyógyítói, és ez ellen küzdesz majd te is, ha orvos, nővér, ápoló leszel. De hogyan?

- Amíg szorosabb volt az ember kapcsolata az Istennel, a lélek kapcsolata a testtel, a gyógyítást a varázsló, a sámán, a pap végezte, és legfontosabb eszköze a **mágia**, a **ráolvasás**, az **ima** volt. Mára épp a ló túlsó oldalára esett át az orvostudomány: bonyolult műszerekkel kutatja a fizikai testet, de nem számol azzal, amit a műszerek nem érzékelnek, és a gyógyításhoz nem hívja segítségül Istent.

- *Fut hideg forrásnak enyhítő vizére, és ezerjőfüvet tépni a sebére* – írja Arany János a Toldiban a megsebzett gímszarvasról. Az orvostudomány, mint minden emberi tanulás, megfigyelésen alapszik. Őseink megfigyelték, hogy az **állatok** is gyógyítják magukat. Az ókori egyiptomiak például a vízilótól tanulták az érvágást. A

víziló hegyes nádszállal fölsebzti combjának visszérét, és miután a vérvesztés folytán rosszullete megszűnt, sebéet iszappal tapasztja be.

Sorolj példákat: hogyan gyógyítják magukat az állatok?

- A **koponyaműtétek** ma is veszélyesek. Ha a régészek nem találtak volna szabályosan meglékelt, és beforrott koponyákat a Kárpát-medencében és Afrikában, a mai agysebészek el sem hinnék, hogy „kollégáik” 6500 évvel ezelőtt sikerrel végezték a koponyalékelést. A beteg nemcsak túlélte a műtétet, hanem szellemi képességei sem változtak.

- A több mint 6000 éves ékírásos agyagtáblák tanúsága szerint Mezopotámiában a **sumér orvosok** együtt gyógyítottak a mágusokkal és csillagászokkal, mert szerintük a betegség és a gyógyulás egyaránt a csillagok állásától függött. Fejlett volt a sebészet, a sebellátás, a gyógyszerismeret. A sumérokat leigázó **babiloni uralkodó, Hammurabi** szabályozta először törvényben az orvosok munkáját: *„Ha egy orvos nagyobb műtétet hajt végre nemes emberen, és azzal a halálát okozza, le kell vágni a kezét. Ha valaki megbetegszik, az a saját maga hibája.”*

- Az **ókori egyiptomiak** tudták, hogy minden betegség oka a világ nagy összhangjából való kiszakadás. A gyógyítás első lépése tehát e harmónia visszaszerzése. Az **ibiszejú Thot isten** tanításait tartalmazó 42 szent könyv közül 6 az orvosoknak szólt, akik Egyiptomban a papoknak egy külön kasztját alkották, és annyira szakosodtak, hogy minden testrészt más orvos kezelte. Húszméteres papirusztekercs őrzi kenőcseik, borban, sörben oldott gyógynövényeik titkát. Ismerték az érvágást, a műfogak beültetését, előkerültek sebészeti eszközeik.

- **Kínában** már 4000 évvel ezelőtt állami fizetéssel rendelkező, ezért ingyen gyógyító, a papoktól független szakorvosi rendszer működött, mely azonban az újítást, kísérletezést kizárta: büntették azt, aki nem a régi orvosi tekintélyek utasításai szerint gyógyított.

- **Ayurvéda** – a hosszú és egészséges élet tudománya. Ez a 3000 éves indiai gyógymód önmaga gyógyításában segíti a szervezetet. Az **ókori indiai sebészek** 121 féle eszközt használtak, sikeresen végezték azt a plasztikai műtétet, amellyel az európai orvosok csak a XIX. században mertek próbálkozni. A hiányzó orrot a homlok vagy az arc bőréből pótolták. Volt dolguk bőven, mert Indiában az orr lemettsége gyakori büntetés volt. Indiában létesültek az első kórházak, mégpedig nemcsak emberek, hanem állatok számára is. Törvényeik közül a legszebbet minden orvos köpenyére ráhímezném: *„Az orvos úgy szeresse betegeit, mintha saját gyermekei lennének.”*

- Az ókori görögök hittek a természet gyógyító erejében, ezért templomaik gyönyörű, nyugalmas környezetben épültek, és egyben kórházak, sőt szanatóriumok is voltak. Az orvostörténet egyik legnagyobb alakja, **Hippokratész** spekuláció helyett gondosan megvizsgálta a beteget és környezetét. 70 kötetes műben foglalta össze az orvostudomány elméleti és gyakorlati alapjait. Ezek egy része ma is érvényes. A **hippokratészi esküt** – némi módosítással – 2500 éve minden orvos leteszi szerte a világon. Íme az eredetinek néhány részlete: *„Esküszöm, hogy megtartom kötelességeimet. Tehetségemhez és tudásomhoz mérten fogom megszabni a betegek életmódját az ő javukra, és mindent elhárítok, ami ártana nekik. Senkinek sem adok halálos mérget, akkor sem, ha kéri. Nem segítek hozzá egyetlen asszonyt sem magzata elhajtásához. Tisztán és szentül megőrzöm életemet és tudományomat. Minden házba a beteg javára lépek be, s őrizkedni fogok minden szándékos károkozástól. Amit kezelés közben látok vagy hallok, titokként megőrzöm.”*

• A **középkor** szigorú egyházi tilalmai az orvostudományt is gúzsba kötötték. Az ókori eredmények feledésbe merültek, a gyógyításban a tudás helyére babonák serege telepedett. Kevés orvos (Párizsban például mindössze kilenc működött), korlátozott tudással hogyan fékezhető volna meg a pizok és a tömegnyomor okozta sokféle betegséget? Egész városok néptelenedtek el a **járványok** miatt.

Két idegen szó:
kinek van kliense és
kinek páciense?

• Bár a mikroszkópot már 1600 körül felfedezték, még 250 év kellett ahhoz, hogy a francia **Louis Pasteur** bizonyítsa: a fertőző betegségeket szabad szemmel nem látható élőlények, **mikroorganizmusok** okozzák, ezért a betegségek elleni küzdelem legfontosabb fegyvere a **fertőtlenítés**. Pasteur ki is dolgozta ennek egyik módszerét, amelyet róla neveztek el pasztörözésnek. A szülészeti gyakorlatba a fertőtlenítést egy magyar orvos, Semmelweis Ignác vezette be, akit ezért az anyák megmentőjeként tisztelnek.

• *Miért szűrnak meg, ha egészséges vagyok?! Ti úgy érzitek, hogy a **védőoltás** életetek megkeserítője, pedig valójában a megmentője. Nem is oly régen milliók haltak meg azokban a fertőző betegségekből, amelyek ellen beoltanak titeket. A kínai és indiai orvosok már 2500 évvel ezelőtt rájöttek arra, hogy az ornyáلكahártyájába bedörzsölt himlős váladéktól kialakul egy kis enyhe lefolyású himlő, amely védetté tesz a betegség halálosan súlyos formájával szemben. A XVIII. század végén egy vidéki angol orvos, **Edward Jenner** bizonyította, hogy a tehénhimlős oltás megakadályozza a hólyagos himlő kialakulását. Innen, a latin tehén (vacca) szóból származik a védőoltás nemzetközi neve, a vakcina.*

• *Hajat vagy fület vágják?* Régen a sebészeti teendőket **felcserek** és **borbélyok** végezték. Csupán a XIX. század óta követelik meg a sebészeket, hogy orvosi diplomával rendelkezzenek.

Mi a bába munkája?

• Az első magyar orvosi egyetemet 1769-ben alapították meg Kolozsváron. Itt ma már csak románul, Marosvásárhelyen viszont anyanyelveden szerezheted meg az orvosi oklevelet. Ha a gyógyítás az életcélod, de nincs türelmed, lehetőséged oly sok évig tanulni, légy **asszisztens, nővér, ápoló, műtős, mentős, laboráns**.

Összekevertük! Te párosítsd helyesen a betűt a számmal: milyen szakorvosok munkáját mutatják be a képek?

1. Fogorvos

B

2. Ortopédorvos

3. Laboratóriumi orvos

D

4. Családorvos

5. Gyermekorvos

E

6. Röntgenorvos

F

7. Sebész

LÁSZLÓ NOÉMI

Néha elromlik valami

Dühös a torkom, haragszik rám.
Segítene forró tea, ha meginnám.
Segítene a takaró, ha megülnék alatta.
Segítene az orvosság, ha már anya beadta.

Dühös a fejem, szúr, nehéz.
Segítene a séta, álom, nevetés.
Segítene a széllel pördülő levél.
Segítene, ha nem érkezne még a tél.

Dühös a szívem, dacol velem.
Segítene mese, melegség, figyelem.
Segítene, ha babusgatnám egy kicsit,
amikor nem dühös rám, mindig segít.

Orvosként szükséged lesz alapos tudásra, mert a világ legbonyolultabb „gépezetét” javítgatod; felelősségérzetre és bátorságra, mert a legnagyobb kincsért, az életért felelsz; bölcsességre, hogy ne csak a részletekre figyelj, hanem testet-lelket együtt gyógyíts; erőre és türelemre, mert a szenvedőnek sem ereje, sem türelme nincs elég; igaz emberségre, hogy egyformán gondoskodj koldusról és királyfiról; de legfőképpen együttérzésre, biztató szeretetre, mert erre a gyógyszernél is nagyobb szüksége van a betegeknek.

Zsigmond Emese

